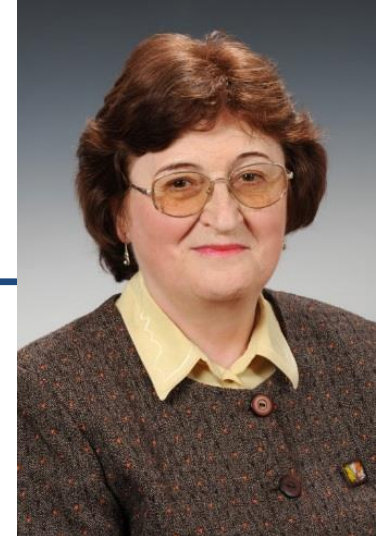

Dr. Tasi Julianna

Végzettségek:

- Agrármérnöki diploma, Szent István Egyetemen, 1980
- 2006-ban PhD fokozatot szerzett növénytermesztési és kertészeti tudományok területén

Kutatási terület:

gyepgazdálkodás, azon belül fenofázis és takarmányminőség összefüggése, legelési válogatás, gyepösszetétel változására ható tényezők, gyepek gyógy- és mérgező növényei, legelők szervezestrágyázása, az időjárás és a termés (mennyiség és minőség) összefüggései, szilázsfü-termesztés

Jelenlegi munkahely:

Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és
Környezettudományi Kar, Állattenyésztés-tudományi Intézet

**MEZŐGAZDASÁG- ÉS KÖRNYEZET-
TUDOMÁNYI KAR, GÖDÖLLŐ**

**SZENT ISTVÁN
EGYETEM**

Ősz végi gyepápolás és trágyázás

II. Húsmarha Szeminárium

Gödöllő, 2019. október 30.

Dr. Tasi Julianna egyetemi docens

tasi.julianna@mkk.szie.hu

Célok

Az őszi-tél eleji legelő- és rétgazdálkodási feladatok

- áttekintése
- a gyakorlatban használható javaslatok megvitatása (ea. utáni kérdések, vita!)

Melyek a legfontosabb feladatok, elvégezendő munkák?

1. A legelők tisztítása vs. gyomszabályozás
2. Az állatok trágyájának szétterítése (surlatás)
3. A gyökérzóna levegőztetése (gyepszellőztetés)
4. Altalajlazítás
5. Tápanyagellátás
6. „Tél alá vetés, felülvetés”

A legelők tisztítása vs. gyomszabályozás

Tisztító kaszálás/szárzúzás

- Legeltetési időny befejeztével (szakmai indoka ennek az időpontnak van)
- Évente egyszer
- Kötelező a HMKÁ szerint: „állandó legelőkön szept. 30-ig legalább egyszer”

Gyomszabályozó kaszálás

- Legeltetési időny közben, a rotációk után
- Évente legalább kétszer
- HMKÁ előírás a gyommentes állapotban tartás

Az ellentmondás oka: a HMKÁ nem tesz különbséget tisztítás és gyomszabályozás között, **a gyomszabályozásra gondol!**

A tényleges tisztító kaszálás

Szakmai indokai:

- A le nem legelt „gyepbunda” télen elfagy, avar képződik, amely akadályozza tavasszal a sarjadást
- Főleg olyan gyepen kell elvégezni, ahol nyár elején volt egy kaszálás, utána hasznosítatlan maradt
- Cserjésedésre hajlamos gyepen is indokolt!

Az elhullatott trágya, trágyalepények szétterítése

Miért szükséges a terítés (surlatás)?

1. Az egy helyen koncentrált trágya helyén a következő növényekben buja folt keletkezik, mely legeletlenül marad
 - 1 ÁE-nél nagyobb terheléskor túl sok a bujafolt!
2. Fertőtlenítés a napsugárzással, ehhez vékony réteg kell (és szakaszos legeltetés)

Mennyi trágya kerülhet a legelőre?

1. Kb. 10 t/év, azaz $28 \text{ kg/nap} \times 200 \text{ napos legeltetés} = \text{kb. } 5,6 \text{ t/ha}$, amennyiben a legelő terhelése 1 tehén/ha
2. Kísérletek eredményei szerint 15 t/ha-tól látható az istállótrágya hatása a legelőn

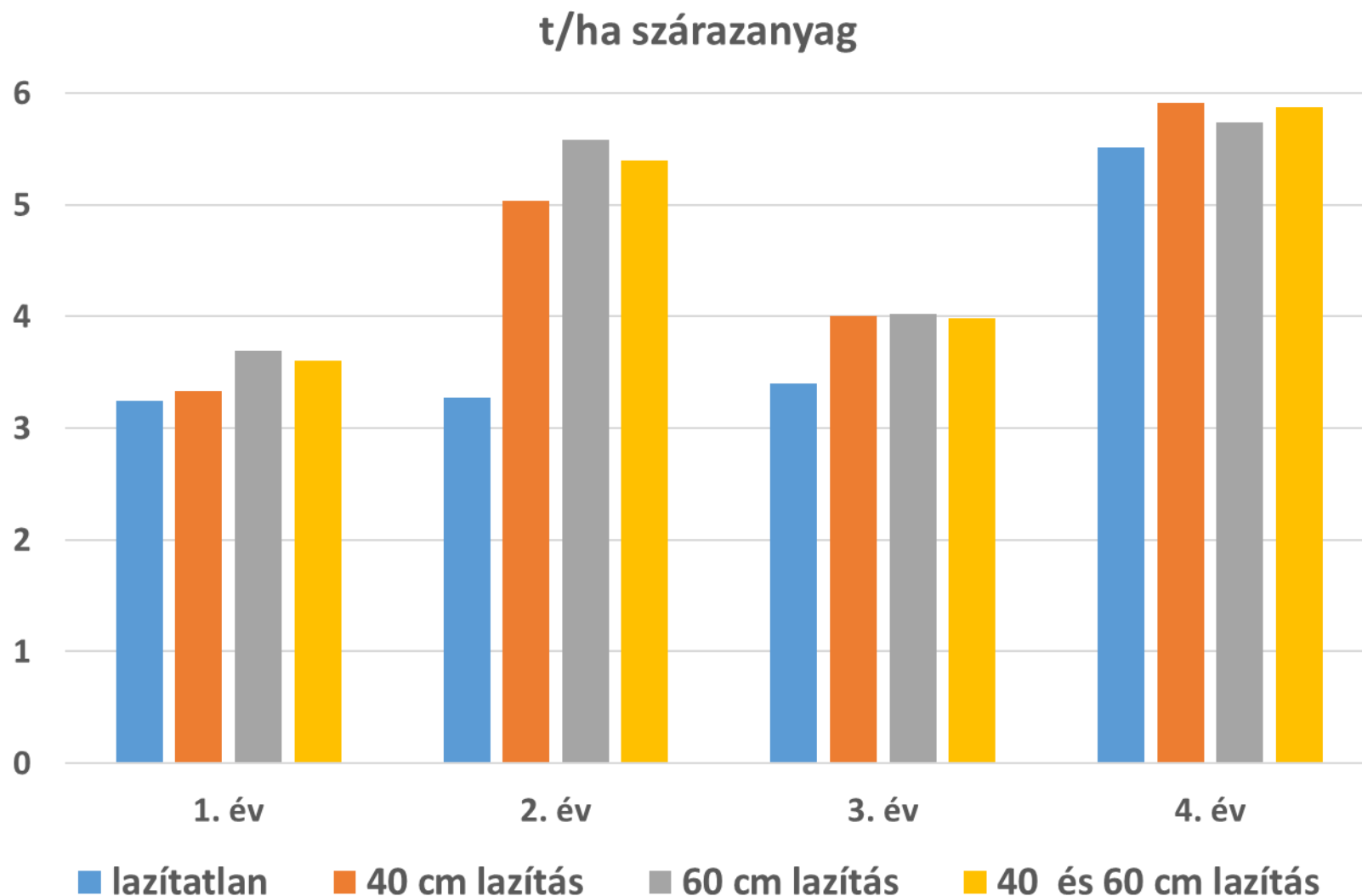
Altalajlazítás és gyepszellőztetés

- ▶ **Altalajlazítás:** négy-ötévente, 40-60 cm mélységben
- ▶ **Gyökérzóna lazítása:** két-háromévente, 10-15 cm mélyen, nem fogassal, hanem gyepszellőztető hengerrel!

ha nincs késes henger, akkor tárcsával,
egyenesre állított levelekkel

Altalajlazítás hatóideje felülvetett, műtrágyázott gyepen

evers

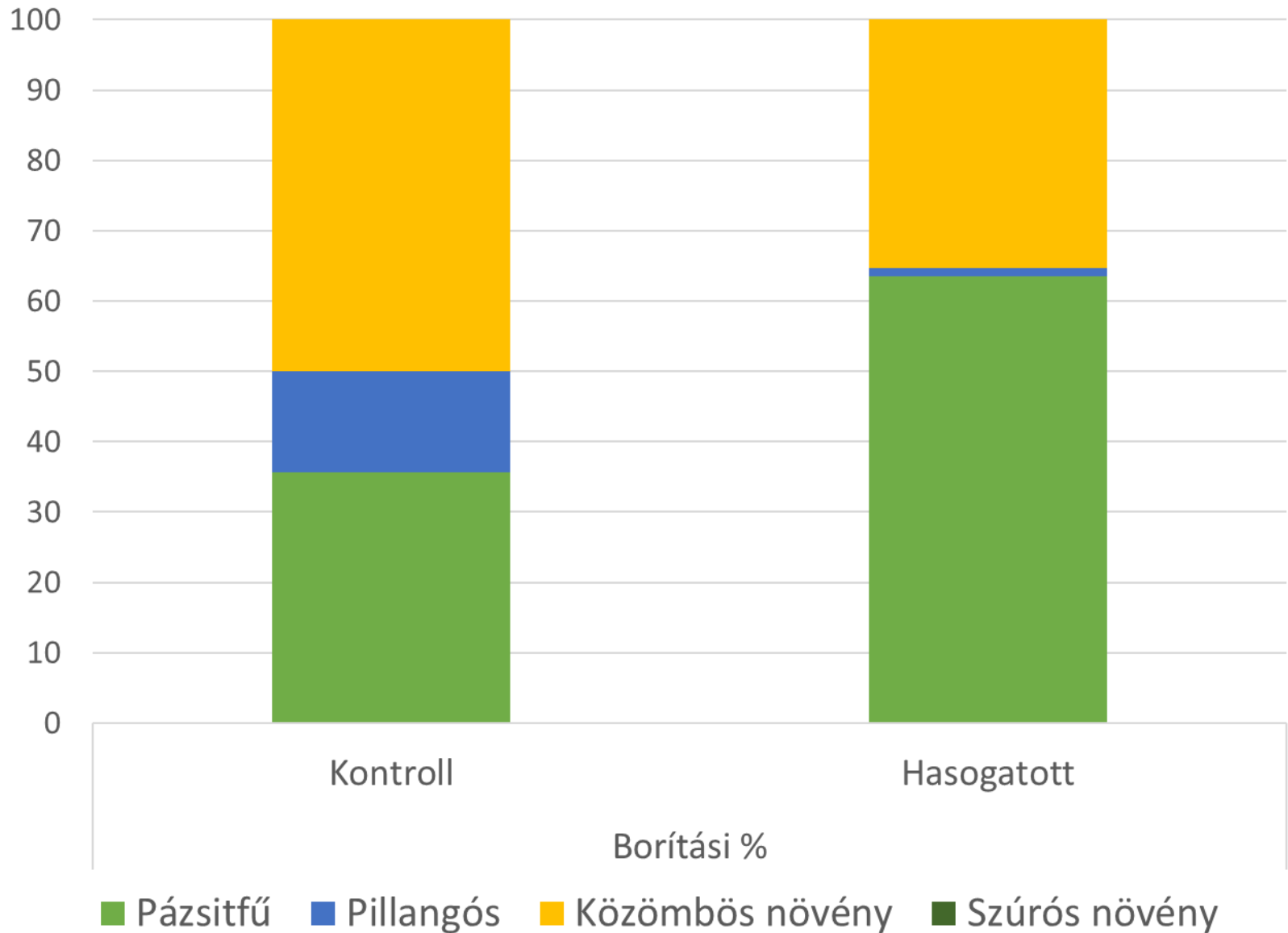

Walter Watson RHA 3914 gyepszellőztető cápa fogas henger

A késes henger munkája

Gyephasogatás hatása az első évben

Természetes gyepok tápanyagellátása

1. **Különbözik a szántók tápanyagellátási elveitől!**
 1. Kevesebbet kell visszapótolni, mint amennyit a terméssel elviszünk
 2. A pusztuló gyökerek és talajra hulló fitomassza ásványosodjon, legyen felvehető a növényeknek (mineralizáció)
 3. Ha ez teljesül, kevesebbet kell visszapótolni
 4. A nagy széntartalom miatt kell nitrogént adni, ha nem adunk *gyepnemez* képződik!
2. **Termésnövelő** tápanyag a **nitrogén**, de valamelyik tápelem hiánya esetén azt is pótolni kell (pl. foszfor!)

Trágyaformák a gyepen

1. Műtrágyák - tavaszi és vegetációs idény alatti kiszórással

2. Szervestrágyák

1. Hígtrágya → tavaszi, veg. idő alatti és őszi
2. Legelők fektetési trágyázása → veg. idő alatti
3. Érett istállótrágya → őszi kijuttatással
4. Érett karámtrágya → őszi kijuttatással

Tápanyagellátást segítő módszerek

- ▶ Baktérium „trágyázás”
- ▶ Egyéb talajkondicionáló szerek
(amalgérol, huminsav, stb.)
- ▶ Felületetés pillangósokkal
- ▶ Telepítés előtti zöldtrágyázás

Gyepek istállótrágyázása

- **Földszerű** anyag legyen (komposztált is lehetne)
- A fűszálak közé kell bejutnia – **fogasolással** segíthető
- A **csapadék** segítségével tud beszivárogni a talajba
- Lassú folyamat, emiatt Mo.-on csak az **őszi kijuttatás** lehet eredményes
- Tavaszra el kell tűnnie a felületről, a száraz tél emiatt hátrányos

Az istállótrágya tápanyagtartalma

Állat faja	Tápanyagtartalom (%)		
	N	P	K
Szarvasmarha	0,3-0,6	0,2-0,5	0,1-0,2
Juh	0,3-0,4	0,3-0,4	0,3-0,4
Sertés	0,5-0,7	0,4-0,6	0,3-0,5

Az istállótrágya hasznosulása

Kezelés	Hasznosulás
Azonnal szétterítve, alászántva	100 %
6 óra múlva szántva	80 %
24 óra múlva szántva	70 %
4 nap múlva szántva	50 %
59/2008. IV. 29. FVM rendelet szerint	40%

Kiszórható mennyiség

- 59/2008. IV. 29. FVM rendelet (Nitrát r.) szerint **max. 170 kg/ha** szerves eredetű **Nitrogén** lehetséges
- **Mennyi istállótrágyában van legfeljebb ennyi?**
 - Átlag 0,5% N-el számolva 34 tonnában
 - **De! az állatok által a legelőre hullatott trágya N-tartalmát is figyelembe kell venni!**
 - Pl. anyatehén+borja 200 napig legel, ezalatt
 - 1 tehén/ha-os terhelésnél 34,5 kg N
 - 0,5 tehén/ha-os terhelésnél kb. 17,5 kg N hullik
 - $170 - 17,5 = 152,5$ kg N szórható ki, ami
 - Kb. 30 t/ha istállótrágya kiszórását engedi meg

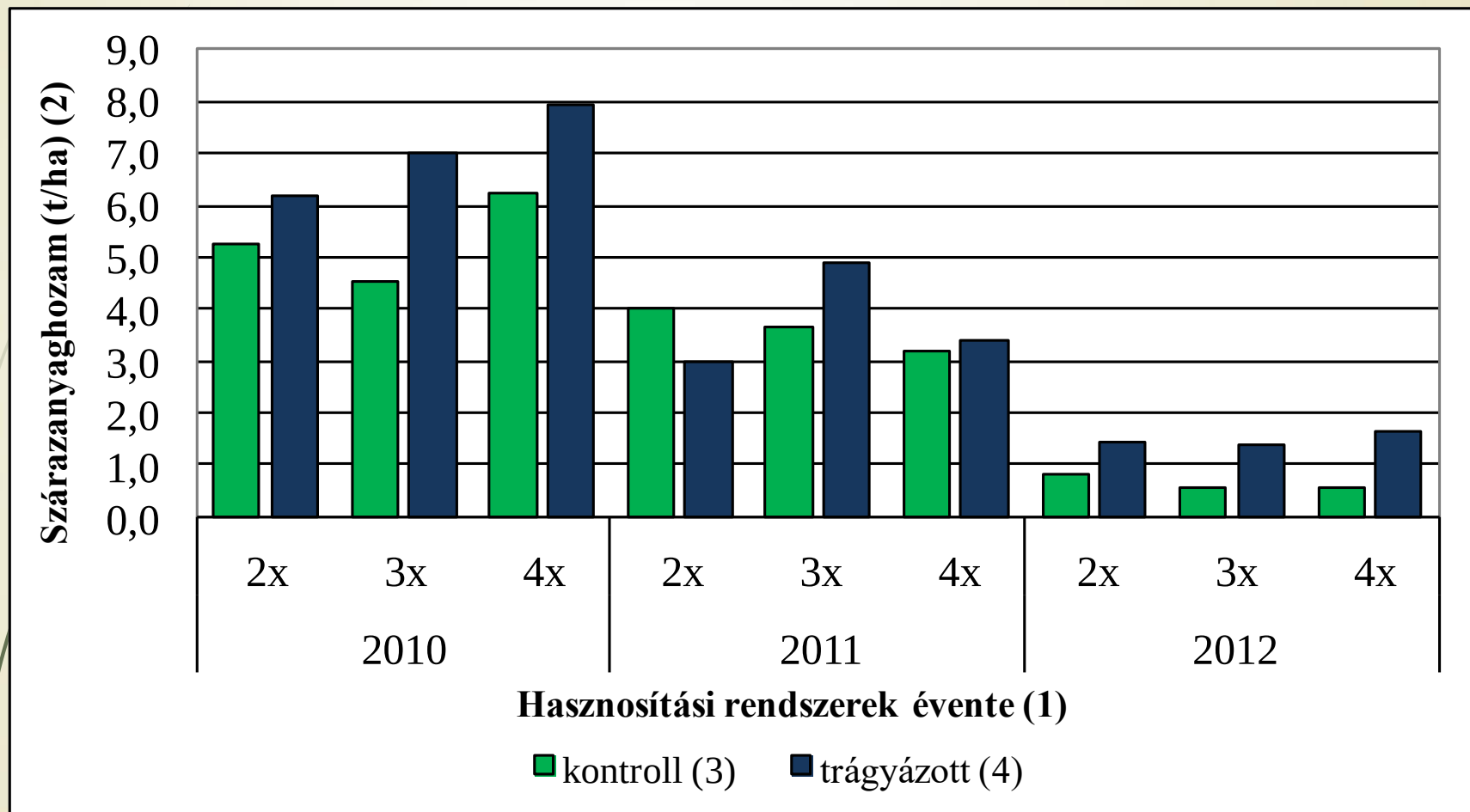
Mennyi istállótrágyát érdemes kiszórni?

- Gyepjavító és termésmnövelő hatás 50 kg/ha N hatóanyagnál kezdődik
- Ez kb. 10 t lenne (50/0,005), de a hasznosulása 40%-os, ezért 25 t (10/0,4)

Hogyan reagál a gyep az istállótrágyázásra?

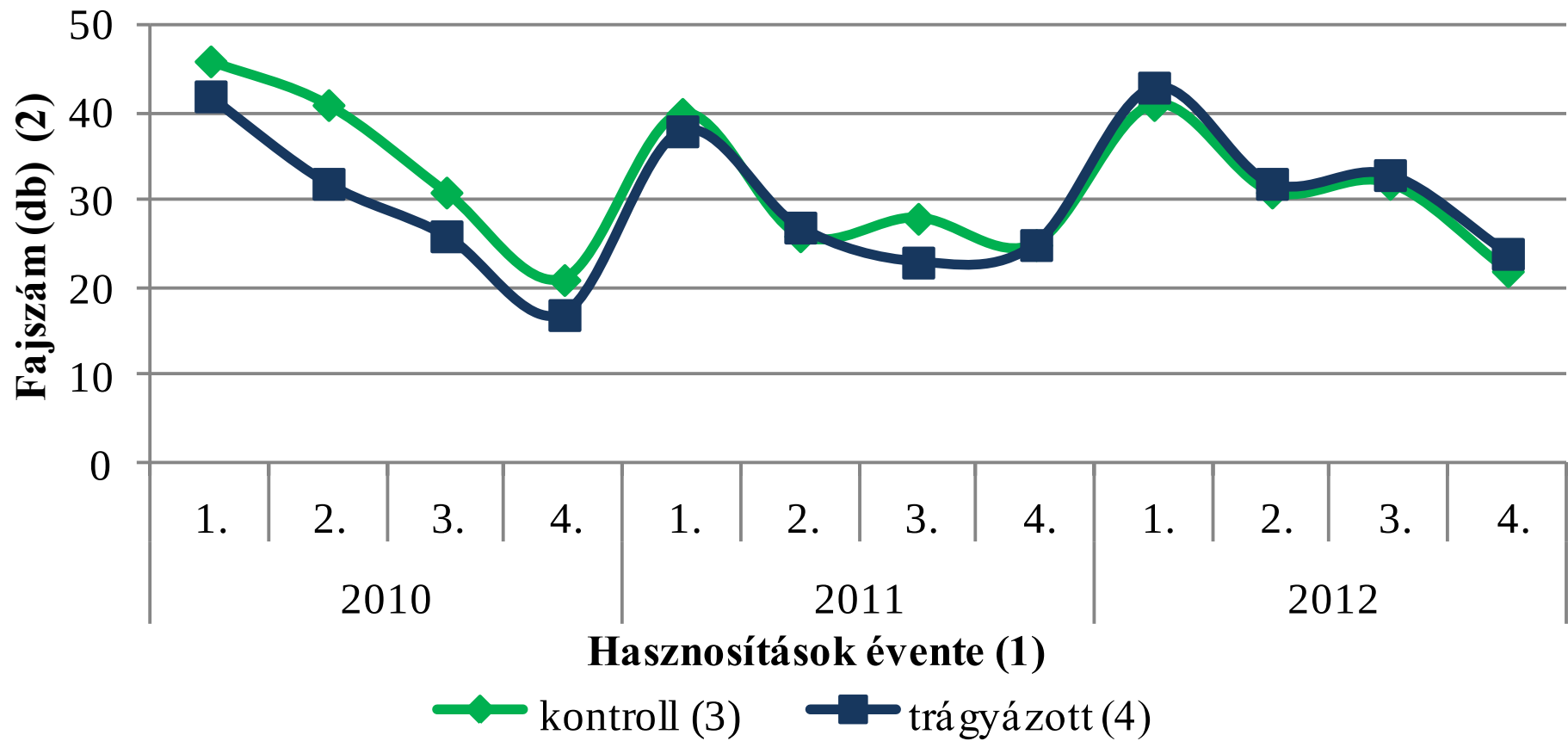

2010: 1024 mm

2011: 315 mm

2012: 235 mm

A fajszám változása

Tilalmi lista

- Október 31. – február 15.
- Fagyott, hófedte talaj
- 17%-nál nagyobb lejtés
- Vízbázisoknál védőtávolságot kell tartani

„Tél alá vetés, felülvetés”

- ▶ Alapgondolat: a nyár végi (aug. közepe-szept. közepe) vetés kevésbé kockázatos, mint a tavaszi
- ▶ Tavasszal márc. végéig el kell vetni, de gyakran nem lehet rámenni a talajra ilyen korán
- ▶ Végezzünk annyira korai vetést, hogy csak a hó alatt, vagy tavasszal keljen ki
- ▶ Miért nem nyár végi? Mert kicsúsztunk belőle, vagy nagy volt a szárazság

Köszönöm figyelmüket!

